

6 Gehakte haring (Jom Kippoer)

Tijdens Jom Kippoer (grote verzoendag, dit jaar op 23 september) wordt gevast. Het is de heiligste dag van het joodse jaar en sluit een periode van tien dagen af die begon met nieuwjaar (Rosj Hasjana). Deze dagen worden de 'Ontzagwekkende dagen' genoemd. Het is een periode waarin men terugkijkt op het afgelopen jaar en goede voornemens maakt voor het nieuwe jaar.

Op deze dag vragen Joden aan God vergiffenis voor de fouten die zij hebben gemaakt. Voor de dag begint hebben ze zich bij vrienden, familieleden en kennissen verontschuldigd en vergeving gevraagd. Mensen moeten vasten, en ze mogen niet werken. In de synagoge leest men het bijbelboek Jona en blaast men op de ramshoorn.

De dag ontleent zijn Hebreeuwse naam 'Jom Kipoer' aan het reinigingsritueel waarbij het bloed van een bok gesprendeld werd op de verzoeningsplaat (het deksel) van de ark van het verbond. Daarmee werden de overtredingen van het volk 'bedekt' (kipoer betekent 'bedekking'), als teken van verzoening tussen God en zijn volk.

De hogepriester voltrok dit ritueel van het reinigingsoffer in het allerheiligste van de tabernakel of in het allerheiligste van de tempel in Jeruzalem.

Na de verwoesting van de tweede tempel in 70 na Christus kon dit ritueel niet meer worden uitgevoerd. Sindsdien ligt de nadruk van Grote Verzoendag op inkeer, gebed en liefdadigheid.

Jona 2

Ik riep uit mijn benauwdheid tot de HEERE en Hij antwoordde mij.
Uit de schoot van het graf riep ik om hulp, U hoorde mijn stem.
Want u wierp mij de diepte in, in het hart van de zeeën, een watervloed omringde mij; al Uw baren en Uw golven sloegen over mij heen.
En ik zei: Verstoten ben ik van voor Uw ogen, toch zal ik opnieuw aanschouwen Uw heilige tempel.
Water omving mij, bedreigde mijn leven, de watervloed omving mij.
Zeewier was om mijn hoofd gebonden
Naar de diepste gronden van de bergen daalde ik af in de aarde;
haar grendels sloten zich voor eeuwig achter mij.
Maar uit het verderf trok U mijn leven omhoog, HEERE, mijn God!
Toen mijn ziel in mij bezweek, dacht ik aan de HEERE;
mijn gebed kwam tot U, in Uw heilige tempel.

- Wanneer stond bij jou het water aan de lippen?
- ervaar jij Gods nabijheid in moeilijke tijden en zo ja, hoe dan? En zo nee, wat mis je?
- Kun je iets vertellen aan elkaar over 'gebed' en wat dat voor jou betekent?

Recept

We maken niet 'Jona's vis'. Wel een andere vissoort. Haring wordt traditioneel gegeten op dit feest om na een periode van vasten weer iets hartigs en zouts te eten: je sterkt ervan aan.

12 theebiscuits
4 zure appels
4 eieren (hard gekookt)
4 haringen
0,6 dl witte wijnazijn
Peper
¼ tl kaneel
1-2 tl suiker
Peterselie
Matzes

Bereiding

Maak de theebiscuits heel fijn.
Snijdt de appel heel erg fijn.
Meng appel en biscuit
Snijdt de gekookte eieren klein, evenals de haring.
Meng het appel-biscuit mengsel met de haring en het ei.
Roer er azijn, peper, kaneel en suiker door.
Garneer met peterselie.
Breek de matze in stukjes.
Serveer in een schaal met een lepeltje en de stukjes matze ernaast.